

מרכז תרבות דתי לנוער
נוה שאנן (ע"ר)

מרכז
תרבות
דתי

עלון

נוה שאנן

על הניסים - אלו ניסים? / הרב ד"ר יוסי שטמלר

חז"ל תיקנו את תפילת על הניסים כדי לציין על ידה את אירועי חנוכה. התבוננות בתפילה זו תלמד אותנו משהו חשוב על החג.

ידוע ההבדל בין נס גלוי לנס נסתר. נס גלוי מתייחס לאירוע על-טבעי שלא ניתן להסבירו באופן מדעי. נס נסתר מתייחס לאירוע שאפשר להסבירו באופן טבעי, אלא שאדם בעל הסתכלות אמונית ייחס אותו לקב"ה.

בחנוכה, היה נס גלוי - נס פך השמן; זהו נס גלוי שכן אין הסבר טבעי לכך שכמות שמן שאמורה להספיק ליום אחד תספיק לשמונה ימים. בחנוכה היה גם נס נסתר - ניצחון המכבים על היוונים. זהו נס נסתר כיוון שאפשר להסביר את הניצחון גם באופנים טבעיים, כגון: הלוחמים שלנו הכירו טוב יותר את השטח, הם נלחמו על הבית ולכן היו עם מוטיבציה גבוהה יותר, ועוד ועוד.

תפילה שכותרתה "על הניסים" - האם יסופר בה על נס גלוי או נס נסתר? אפשר היה לצפות שהתפילה תדבר על הנס הגלוי שכן לגביו אין וויכוח האם הוא נס או לא. אולם התפילה לא מזכירה את הנס הגלוי אלא רק את ניצחון המכבים על היוונים. מדוע חז"ל שניסחו את התפילה העדיפו להתמקד בנס הנסתר?

עלינו לדעת שאחד מתפקידי התפילה הוא חינוך המתפלל לערכים טובים ותפיסות עולם נכונות. הדגשת הנס הגלוי תחנך את המתפלל לכך שהוא חסר אונים. אם הוא נתקל בבעיה עליו לפנות לשמים כדי לקבל עזרה ניסית מהקב"ה. הדגשת הנס הנסתר תחנך את המתפלל לכך שהוא אחראי על המציאות. בוודאי שעליו להתפלל ולבקש סיעתא דשמיא, אבל ה"שחקן" המרכזי במציאות זה הוא ולא רבש"ע. הסיבה הראשונה שתפילת על הניסים מתמקדת בנס הנסתר היא רצונם של חז"ל לחנך אותנו לקחת אחריות על המציאות.

יתר על כן, המכבים עצמם הלכו בדרכו של הנס הנסתר. כשהיוונים אסרו לשמור מצוות, הם לא נשאו עיניים לשמים וציפו לנס. המכבים לקחו אחריות על המציאות, הקימו צבא, יצאו להילחם ומסרו את נפשם, כדי להביא לארץ ישראל עצמאות שתאפשר לשמור מצוות.

יהי רצון שנדע ללכת בדרכם.

הודיה קרמן - רכות הנוער

גמלא

גמלא- עוטף ירושלים החדש שעברנו הוא חודש קשה שידעה המדינה. המלחמה עדיין בשיאה וכוחותינו נלחמים על המולדת. באופן מצמרר משווים את תחילת המלחמה לפי תאריכה הלוועזי לתחילת מלחמת יום הכיפורים. התאריך הזהה ואלמנט ההפתעה והפגיעה דובר רבות ברחובות ובמדיה החברתית. ברצוני להקביל לתאריך סימבולי מצמרר ומחזק נוסף. מלחמת חרבות ברזל פרצה בתאריך כ"ב בחודש תשרי. לפני 2000 שנה, בתאריך זהה, ארץ ישראל היתה בפתיחה של מלחמה קשה- מלחמת "המרד הגדול" שבסופה נחרב מקדשנו ונישבתה עיר קודשנו בידי הרומאים. בתאריכים כ"א אלול עד כ"ג תשרי בשנת 67 לספירה הנוצרית- התקיים הקרב על העיר 'גמלא'. גמלא, עיר חזקה ומשגשגת. יש לה מגדל הגנה גבוה ששומר על העיר. את העיר קשה לכבוש בגלל טופוגרפיה יוצאת דופן (עיר על הר תלול) ולקראת המרד היהודי, מפקד הצפון יוסף בן מתתיהו, מוסיף ומבצר אותה בחומה רחבה בעובי 5 מטר. מטרת הרומאים היתה כיבוש הצפון לא כמטרה, אלא כאמצעי לכיבוש ירושלים. בצפון חיו יהודים לוחמניים ועיקשיים שלא הרימו ידיים ולא אפשרו לרומאים להגיע לירושלים בלי לעבור דרכם. ועל מנת לפלס את הדרך של הרומאים אל עבר המטרה הנכספת- "כיבוש ירושלים" הרומאים היו תחילה מוכרחים להלחם בהם. בגמלא התרחשו 2 תקיפות רומאיות. בהתקפה הראשונה לוחמי גמלא הצליחו להדוף את הרומאים ולנצחם. בהתקפה השנייה - הרומאים הגיעו חזקים יותר, תגבורת לוחמים נוספים ומצויידיים ללחימה בטופוגרפיה הקשה וגמלא המבוצרת והרעבה מהמצור הארוך כבר היתה חלשה והעיר גילתה את סופה המר. ולשם מה אני כותבת את הסקירה ההיסטורית הזו? לא כדי ללמוד על מלחמה נוספת שידע העם שלנו. אלא ללמד אותנו על נצח ירושלים. "מה אנו ומה חיינו תשובתנו הנחושה נצח ירושלים" (מפקד גוש עציון במלחמת השחרור) נמצא בגמלא מטבעות נחושת ועליהם גביע עם כיתוב, מי שעשה זאת ניסה לחקות מטבע מירושלים, כדי להביע קשר, להראות זיקה. החיקוי מעביר מסר- אנחנו חלק מירושלים. זו תפיסה שנכונה לאנשי גמלא 67 לספירה, לתושבי עמק החולה 1967, ללוחמי תל סאקי 1973 ולתושבי עוטף עזה 2023. התפיסה שהפריפריה מגינה על המרכז, הגולן מגן על ירושלים ועוטף עזה מגן על גוש דן. לא השתנתה כבר 2000 שנה. ברשתות החברתיות ובקולות עולמיים אנו שומעים על פקפוק בהצדקת היהודים לקיום בארצם. הפגנות ענק במדינות אירופה שקוראות לסיום המדינה היהודית וזאת כטענה "מוסרית" לסיום "כיבוש אכזרי". אל לנו לשכוח. עם ישראל בארץ ישראל עם תורת ישראל. "בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם"!! בימים אלו עלינו להתחזק באמונה, להמשיך ליישב את הארץ, להתנדב איש לרעהו, לסייע לחיזוק העם. ולזכור-!!!!!!

עם ישראל חי!!!!!!

משברן לחיילי צה"ל וכל חיילי הקהילה שעדיין נמצאים בפעילות

מבצעית של מלחמת חרבות ברזל

מִי שִׁבְּרָה אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרָהֶם יִצְחָק וַיִּעֲקֹב הוּא יִבְרָךְ אֶת הַחַיִּילִים
 הַעוֹמְדִים עַל מְשַׁמְר אֲרָצֵנוּ וְעַרֵי אֱלֻקֵינוּ. יִתֵּן ה' אֶת אוֹיְבֵנוּ הַקָּמִים
 עֲלֵינוּ נִגְפִים לַפְּנֵיהֶם. הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִדְבֵר שׁוֹנְאֵינוּ תַּחְתֵּיהֶם
 וַיַּעֲטֵרֵם בְּכֶתֶר יְשׁוּעָה וַיַּעֲטֹרֵם נִצְחוֹן. וַיִּקְּם בָּהֶם הַכְּתוּב: "כִּי ה'
 אֱלֹהֵיכֶם הֵהָלֵךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֵם לָכֶם עִם אוֹיְבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם"
 וְנֹאמַר אָמֵן.

”קינה על יישובי עוטף

עזה”

”אלי בארי קוננו לה” / אייל אורבר

קינה על מאורעות תשפ”ד/2023 (כ”ב בתשרי, 7.10) קינה זו, שחיברתיה, מבוססת על הקינה ”אלי אלי” מאת י”ל ביאלר (בתוך: אשדות ימים, ירושלים תש”ז, עמ’ 45-48), שנכתבה על מאורעות השואה, בסמוך לסיומה, בהשראת הקינה לתשעה באב - ”אלי ציון ועריה”.

פתיחת קינה זו מבוססת על הפסוק ביואל: ”אלי כבתולה חגרת שק על בעל נעוריה”. פרשני המקרא מבארים את המילה ”אלי” כלשון קינה, יללה, שמשמעותה בפסוק היא: ”קונני”. בשונה מיתר קינות תשעה באב הנקראות בלחש, בקהילות רבות הציבור שר יחד את הקינה הזו (מצורף קישור לשירת אלי ציון, במנגינתה המסורתית הידועה).

שם הקינה שלפנינו מתכתב עם הפסוק מספר במדבר ”עלי באר ענו לה”. במקומות לא מעטים השארתי את נוסחו המקורי של ביאלר, שכן אף שאין מקום להשוות את אימי השואה לכלל מאורע אחר, מבחינת ההיקף, העוצמות, משך הזמן והתכנון, היו שמתחו קו בינם לבין מאורעות ימינו, שהינם אולי מעין קפסולה מרוכזת של אותן שנים אפלות.

יהי זכרם ברוך. אייל אורבר.

עלי אפיצים דהרו בסערה
אלי יגון בשמחת התורה.
נלחמו באויב ללא חת ומורא
להכרית בגבירה זדון הפארה.

עלי דורות, אשר נגדעו
דמי אבות על דמי בנים,
בנחל עז תמו גועו
נחרשו הנירים בגרזנים.

אלי, אלי נפשי בכי
ועקי בת ישראל,
מספד שאי והתיפחי,
אכלה האש בישראל.

עלי קדוש השם ועם
ועל נקמת דם טהורים
בתעצמות מסרו נפשם
לחמו, נפלו הגבורים.

על השבויים, החטופים
ילדים רפים מחיק אמהות
נתלשו בכח ביד חרופים,
טורפים סחופים בפונהרות.

על העוטף המפחם,
ישבי אשכול באשדות דמים,
זקן גם טף לא רוהם,
על עקדה קרבו תמים.

אלי, אלי נפשי בכי
ועקי בת ישראל,
מספד שאי והתיפחי,
אכלה האש בישראל.

עלי רוקדים במסבת רעים
נפלו לפני צמאי הדם
אוהבים נטבחו ביד השונאים
באבחת חרב קולם נדם.

על עוללים, גמולי חלב.
המרוטשים בידי זדים,
ועל דמים, אשר זב
בראש חוצות וממ”דים.

על כפר עזה ונתיב העשרה
בארי אפקים ומבטחים
מוראתם, בכל לב שמורה
נזכר עד נצח נצחים.

על הקהלות השוממות
נטושי צבא, נטולי גואל,
יקודי להב שלקהבות
עלה חמם בישראל.

ברכות ואיחולים

- **אירוסין - "וארשתין לי לעולם...וארשתין לי באמונה" (הושע ב')**
- למשפ' תרצה וצבי רוט לאירוסים הנכדה רות
- **ילדים - "בניך כשתילי זיתים סביב שולחנך" (תהילים)**
- למשפ' שירה ואביהו עצר להולדת הבת ארבל
- למשפ' אביה ועמית שטמלר להולדת הבת טוהר
- **בר/בת מצווה - "בני תורת אל תשכח ומצוותי יצור על ליבך" (משלי ג' א')**
- למשפ' ברוריה ואהרון אבנר לבר המצווה של הנכד
- למשפ' שרה ושמואל מרק לבר המצווה של הנכד יעקב
- למשפ' חוי וחגי קפקא לבר המצווה של הנכד יעקב
- למשפ' שרה ובנצי כץ לבר המצווה של הנכד אליסף
- למשפ' שרה ודוד פריירייך לבת המצווה של הנכדה תכלת
- לגב' חנה ראוכברגר לבת המצווה של הנינה תכלת
- **לנכדים ונינים - "וראה בנים לבניך" (תהילים)**
- למש' חנה ואופיר נויהוף להולדת הנכדה
- למש' שרה ודוד פריירייך להולדת הנכדה
- למשפ' הרב יוסי ושמחה שטמלר להולדת הנכדה
- למשפ' אילנה ושמואל רוטשילד להולדת הנכדה
- למשפ' אולין ונפתלי שטרן להולדת הנינה
- למשפ' אורה ואבי קפלן להולדת הנכד
- למשפ' עדי וצביקה ירוסלביץ להולדת הנכדה
- למשפ' רונית וחיים קרמר להולדת הנכד
- למשפ' ענת ודוד רוט להולדת הנכד
- לגב' רבקה רוט להולדת הנין
- למשפ' מלכה ויהודה שפורן להולדת הנין
- למשפ' קרנית ואשי ליטבק להולדת הנכדה
- לגב' חנה ראוכברגר להולדת הנינה
- למשפ' לאה וחיים ליכטרמן להולדת הנין
- למשפ' עדה ואלי גנוט להולדת הנין
- לגב' חוליה נוימן-קדמון להולדת הנינה
- למשפ' תרצה וצבי רוט להולדת הנין

"אבלים - המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד"

לרב יחיאל שחר במות האב הרב נחום שחר ז"ל

למיכאל סודרי במות הרעיה מלי גיטל ז"ל

ליוסי פרלמן במות האם שרה ז"ל

למתן לוי במות האחות ענבל גרוניך ז"ל

לדני פרידמן במות האב אריאל ז"ל

למירי בן חמו במות האם שרה גיהסי ז"ל

לציפי אורבך במות הבעל שמעון ז"ל

לראובן אליעזר, חנן ותהילה במות האב שמעון אורבך ז"ל

לאופירה שטממן במות האם שרה סוזי ז"ל

לשי פריימן במות האם שרה סוזי ז"ל

למשפ' אשחר עם נפילתו של הבן הרב נערן חיים ז"ל

לדב סוקולבסקי על הרצחו של הנכד אלחנן אריאל קליין ז"ל

למשפ' יעל והרב יהודה קליין על הרצחו של בנם אלחנן אריאל קליין ז"ל

פעילות השבוע

קעל"ה ביחד ננצח

פוזיאון חיפה

יום רביעי 22.11 בשעה 16:30
יצירה לילדי 3-9 : אוריגמי

zumba זומבה

יום ראשון 19.11 בשעה 16:15
זומבה לבנות כיתות ו'-ח'

ממשיכים בפעילויות
במרכז תרבות דתי נוסף
השקוע ראשון - חמישי

ו' בכסלו - י' בכסלו (19.11-23.11)

רח' התיכון 39 נ"ש חיפה

לפרטים נוספים: 054-529230, 04-8231068

לומדים עכשיו להציל חיים!

לאור המצב מתארגנת קבוצה
במרכז תרבות דתי נוסף.
לקורס חד יומי קצר של 3 שעות
עזרה ראשונה בשעת חירום
ע"י מדריכים מתנדבי מד"א.

יום שני, 20.11 בשעה 18:00

לומדים עכשיו להציל חיים!
מגן דוד אדום בישראל

בית חם - אזרחים ותיקים

"על כל אלה"
נעמי שמר שיריה וסיפוריה
ד"ר אנשלוס קוד

יום שלישי 21.11 בשעה 10:30

"נותנים באהבה"

הג'ח בכל יום חמישי

8:00-20:00

התנדבות בקהילה
נשמח גם לעזרה עם נהגים

לקישור

ורישום

ליחצו כאן

הכניסה חופשית
מתנה קרישום מראש בקישור המצורף

תמונות מהשטח

ניר שער

מנהל המרכז

פרשת השבוע היא פרשת תולדות:

"וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם, אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק". הכפילות הזו איננה מילים מיותרות אלא מדגישות וממקדות: יצחק ואברהם, אברהם ויצחק - הם תולדה אחת ומאוחדת לחלוטין בשליחות ובמטרה, גם אם שונה במימוש ובאופי של כל אחד מאבותינו. מכאן נובע שגם הבנים של יצחק ורבקה, יעקב ועשו, בדיוק בנקודה הזו הם נחלקים ונאבקים: מי ידבק בשליחות של האבות והאימהות, ומי מזייף. מי צדיק ומי רשע במסווה של בן יקיר. המלחמה הזו איננה קלה מאז ועד היום, בינינו לבין אומות העולם, וגם בתוכנו, בינינו לבין עצמנו. יעקב אבינו נאלץ לקבל את הכרעת רבקה אמנו ולנקוט בצעד אמיץ וקיצוני כדי לזכות בברכות המגיעות רק לו בצדק ובדין, משום שעשו הרשע והרמאי טוען גם הוא לכתר הבכורה. פרשת תולדות היא לקח חשוב לכל דור וגם לכל אדם, בכך שהיא פורסת לפנינו עולם מורכב שדורש הקרבה והתמסרות מתוך הכרעה פנימית לדבוק בשורש נשמתנו הישראלית, ולבחור להיות מי שנועדנו להיות - בני בכורי ישראל.

קהילה יקרה!

אנו נמצאים בתקופה מורכבת וקשה מנשוא, במלחמה קשה למיגור החמאס ולהשבת החטופים הביתה. אנו רואים את החיילים הגיבורים, את האנשים בעורף ואת כל עם ישראל שמבינים שזוהי שעה של מסירות נפש, הקרבה, חוסן וחסד. זוכים לראות את עם ישראל באחדותו, בכוחו ובתפארתו.

שנזכה להמשיך לדבוק בשורש נשמתנו הישראלית- היהודית ולראות בעז"ה ישועות ונחמות.

חודש טוב ושקט שיביא איתו בשורות טובות.
ניר שער מנהל המרכז.

מקלט מס' 2

מקלט המרכז ומכון השואה

יהיה פתוח בשבת בזמני התפילות

ערב שבת

פתיחה - הדלקת נרות - אשי אלעד
סגירה - לאחר ערבית - אשי אלעד

שבת

6:00 פתיחה - אשי אלעד
11:00 - סגירה - יואל הופשטר
16:00 פתיחה - אשי אלעד
צאת שבת - סגירה - יואל הופשטר

ימים א-1

5:20 - פתיחה - ר' חנניה פיזם
במהלך היום באחריות המרכז
21:00 - סגירה - אשי אלעד

מקלט מס' 1

מקלט ב"ס ע"י אולם הספורט

יהיה פתוח בזמני התפילות בשבת

ערב שבת

פתיחה - הדלקת נרות - שמוליק פריד
סגירה - לאחר ערבית - אבי פסטרנק

שבת

7:00 פתיחה - שמוליק פריד
11:00 - סגירה - אבי פסטרנק
16:00 פתיחה - אבי פסטרנק
צאת שבת - סגירה - אבי פסטרנק

הגל השקט בשבת

חיפה
Haifa חיפה

מרכז תרבות דתי לנוער
נוה שאנן (עיר)

הבית
הספרדי
מרכז ח' הדרה-2019

"הבית האם"

לאזרחים וותיקים

מזמין את הציבור

יום שלישי, ח' בכסלו (21.11.23)

בשעה 10:30

"על כל אלה"

נעמי שמר שירה וסיפוריה

ד"ר אבשלום קור

רח' התיכון 39 נוה שאנן חיפה

04-8231068 | 04-8226517 | 054-5290230

תיאטרון קהילתי

זקוקות לחיזוק הגוף והנפש?

נשות הקהילה מוזמנות
לערב מרומם, מחזק ומעודד,
בפתח חודש כסלו!

מה בתוכנית?

כולנו יחד נתכנס, נתחזק
ונתנסה בתיאטרון קהילתי,
כל אחת לפי כיס-הלב שבה!

מתי?

ביום ראשון

ו' בכסלו, 19.11.23

בשעות 18:30-20

בסטודיו לתיאטרון

(חדר משכן אשר)

"מרכז תרבות דתי", התיכון 39.

המפגש חינמי,

יוגש כיבוד קל וטעים

להתראות,

שחקניות תיאטרון קהילתי -

תיאטרוננו "ש".

יחד ננצח

מרכז תרבות דתי לנוער
(נוה שאנן ע"ר)

הגל השקט בשבת

בס"ד

פיקוד
העורף

תדרי הגל השקט בשבת

במהלך השבת, תחנות הרדיו הבאות יפעלו במתכונת "גל שקט" וישמיעו התרעה רק בזמן אמת.

רדיו קול ברמה: 92.1 | 104.3 | 105.7 | 107.6 FM

רדיו קול חי: 92.8 | 93 | 102.5 FM

רדיו גלי ישראל: 89.3 | 94 | 106.5 FM

רדיו דרום: 101.5 FM

מורשת: 90.5 | 90.8 | 92.5 | 100.7 FM

כולנו תפילה למען השבויים והנעדרים

'אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לנאלה השתא בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן" למען חזרתם הביתה של החטופים והנעדרים בריאים ושלמים.

שעת סיפור

מרכז תרבות דתי למערי מזה שאמ-חיפה (ערד)
רח' התיכון 39 | טל. 8226517

יום שלישי 28.11.2022
ט"ו בכסלו תשפ"ד בשעה 17:30

גיאטלון מדיטק מציג:

הכינה נחמה

לנחמה הכינה יש חלומות גדולים,
מהרגע שהיא בוקעת מהביצה על ראשו של אורי הקטן,
היא שואפת לראות את העולם ולחוות הרפתקאות
עלפי ספרו האהוב של מאיר שלו,
בשילוב טכנולוגיית תיאטרון בובות דיגיטלי.

לגילאי 3-7

ברחמים להנחיות פיקוד העורף
הכניסה לנרשמים מראש
במיל הספרייה בה
הפעילות מתקיימת בלבד
irit@mtd.org.il

הספרייה נגישה לאנשים עם מוגבלות בניידות

ארגון אהבה

משרד
החינוך והספורט

חיפה
Haifa

הזכות לשינויים שמורה

כתובת האתר - haifa.libraries.co.il

" אֶל אֶרְצִי וְאֶל מוֹלַדְתִּי ... "

שבת פרשת חיי שרה תשפ"ד. / רון פכטר

" אֶל אֶרְצִי וְאֶל מוֹלַדְתִּי ... "

. א

בחודש נובמבר, לפני תשעים שנה בדיוק, ישב בתל אביב שאול טשרניחובסקי וכתב את שיר ערגתו לארץ ישראל:

" הוי, אֶרְצִי ! מוֹלַדְתִּי !
הר-טְרָשִׁים קָרַח... "

אָרְץ ! אָרְץ-מוֹרְשָׁה !... "

הוי, הוי, אָרְץ חֲמֻדַּת-לֵב !... "

מספר שנים לפני כן, כתב משה ביק שיר ביידיש, שלאחר מכן תורגם לעברית, וכיום הוא מוכר במילים הפותחות שלו:

" נְבִנָּה אֶרְצֵנוּ ,
אָרְץ מוֹלַדַּת ,
כִּי לָנוּ, לָנוּ אָרְץ זֹאת... "

ללמדנו, שאף שדורי דורות לא ישבו היהודים בארצם ופזורים היו הם בארבע כנפות תבל, הרי שעדיין יחסם לארץ ישראל ושאפתם אליה, כאל ארץ מולדת היו, ארץ מורשה, שתמיד קיוו הם ויחלו, שאם לא הם, הרי שצאצאיהם אחריהם, יזכו להתיישב בה ביום מן הימים.

. ב

ההופעה הראשונה של המילים 'ארץ ומולדת', ידוע הוא ומוכר מציוויו של הקב"ה לאברם:

" לָךְ לָךְ מֵאֶרְצָךְ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ ... "

רון פכטר-המען

ומובנו בהקשר דברים אלו,

דבר נאה

ומתקבל הוא.

לא כך הם פני הדברים בהופעתו השניה של הביטוי 'ארץ ומולדת', כפי שהוא מופיע מפי

אברהם, בפרשתנו.

שכן, לאחר עשרות שנים של מגורים בארץ ישראל ולאחר ההבטחה שניתנה לאברהם מפי ה',

ושנשנתה פעמים מספר:

"וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֶךָ אֶרֶץ מִגְרִיב אֶת כָּל אֶרֶץ כְּנָעַן לְאַחֲזֶת עִוְלָם..."

מצפים היינו שהתייחסות אברהם לארצות שמהן הגיע - אור כשדים וחרן, תהיה מרוחקת

יותר, אפילו מנוכרת משהו.

אלא שלא כך מרגיש אברהם.

בצוותו את עבדו ללכת למצוא אשה לבנו ליצחק, מצווה הוא אותו:

"כִּי אֶל אֶרְצֵי

וְאֶל מוֹלְדֹתַי תֵּלֵךְ..."

האומנם,

ארץ?

מולדת?

הלוא יכול היה אברהם לקרוא לארץ בשמה בצוותו את עבדו, ולא זו בלבד אלא שיכול היה

להוסיף שרצונו הוא שעבדו ילך אל משפחתו.

אך אברהם, במילים 'ארץ ומולדת' בחר לנקוט, דבר המעיד על הלך נפשו.

ואם תאמרו, הלוא בשגרת הלשון נקט אברהם ואין בכך דבר,

אשיבכם שאברהם חוזר על ביטוי זה

ומדגישו בשנית, באומרו לעבדו:

"ה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לְקַחְנִי

מִבֵּית אָבִי

וַיִּמְאַרְץ מוֹלְדֹתַי ..."

במילים אלו סוגר אברהם מעגל, מילה כנגד מילה, לציוויו של ה' אליו:

"לָךְ לָךְ

מֵאֶרְצְךָ

וּמִמוֹלְדֹתְךָ

וּמִבֵּית אָבִיךָ ..."

ארץ, מולדת

ובית אבי!

עברו השנים, הבטחות ניתנו, אך אברהם בערוב ימיו לא שוכח את כור מחצבתו בו הוא גדל,

אף כי עובדי אלילים היו בני משפחתו שם.

ועוד דבר לפנינו באמירתו זו של אברהם, שיש בו להעיד על הלך רוחו.

ברר לו אברהם את מילותיו,

ובחר לנקוב בפועל ל.ק.ח, באומרו:

"ה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לְקַחְנִי

מִבֵּית אָבִי

וַיִּמְאַרְץ מוֹלְדֹתַי..."

רון פכטר-המען

פעמים ויש בה במילה לקיחה, משמעות של נקיטת כוח, משמעות של כפיה, של היעדר רצון מהצד הנלקח, וכפי שאמר לדוגמא, יעקב:

”אֲשֶׁר לָקַחְתִּי

מִיַּד הָאֲמֹרִי

בְּחֶרְבִי וּבְקִשְׁתִּי”

או כפי שמסופר על בני יעקב בסיפור מעשה דינה:

” וַיִּקְחוּ אֶת דִּינָה מִבֵּית שָׁכֶם וַיֵּצְאוּ...”

דומני שאף כאן, מדבר אברהם מהרהורי ליבו ובנוסף להתייחסותו לארצו ולמולדתו, הרי שהוא מסתכל על יציאתו משם כלקחה על ידי ה', לקיחה שלא היתה לו אפשרות להתנגד אליה.

ג.

מעשה אבות סימן לבנים, כאברהם כן צאצאיו.

ערגו להם ישראל לארצם ולמולדתם, ערגו הם לארץ ישראל שנים רבות, כדברי יהורם גאון בשירו על ירושלים:

”אלפי דורות

חלמתי עלייך,

לראות,

לזכות,

באור פנייך...”

אך הנה דוקא בהיות ישראל גרים כיום בארצם בעצמאות מלאה, עולים בהם הזכרונות ואף הגעגועים למקומות מהם באו.

אלו לפולין ואלו למרוקו,

אלו להונגריה ואלו לארה"ב,

אלו למזרח ואלו למערב,

אלו לכאן ואלו לשם.

לא בכדי, משגשים להם טיולי השורשים להנה ולהנה.

לא בכדי, כותב עגנון את ספרו הגדול על עיר הולדתו, בוטשאטש - "עיר ומלוואה".

לא בכדי קרויות כל החסידויות בשם מקום מוצאן,

גור, בעלז, לובביץ' וכדומה.

לא בכדי, ממשיכים אנו לקטלג אנשים על פי מקום מוצאם ועל פי בית גידולם.

לא בכדי, כי אֶחָד הָיָה אֲבִרְהָם, ואף כי יכול היה הוא לחפש אשה לבנו מבנות ענר, אשכול וממרא, אשר

בארץ המה, ואולי יכול היה לחפש לו אשה מהיושבים באוהלו של שם, העדיף הוא לשלוח את עבדו אל ארצו

ואל מולדתו, אל המקום אשר משם הוא נלקח על ידי האלוהים!

ד.

והנה באה לה המלחמה הקשה אשר אנו בעיצומה, מלחמה אשר באה בעקבות קימותם של אויבנו האכזריים ביותר עלינו, לקחת את ארצנו מידינו ולקחת בכוח את אנשינו בשבי, והזכירה לנו שיש לנו רק ארץ אחת.

הזכירה לנו שאין לנו מקום אחר בעולם לבוא אליו, כי גם שם שונאים אותנו,

רק מכיון שאנו - אנו.

וניזכר כולנו כי

אֵין לָנו אֶרֶץ אֲחֵרָת,

גַּם אִם אֲדַמְתִּי בּוֹעֶרֶת.

וניזכר כי

כָּאן בְּיַתִּי פֹה אֲנִי נוֹלְדָתִי...

וְאֵין לִי שָׁם מְקוֹם אַחֵר בְּעוֹלָם.

ונאמר

הוֹי,

אֲרָצִי! מוֹלְדָתִי!

הוֹי, הוֹי,

אֶרֶץ חֲמֻדַּת-לֵב!

שבת שלום ובטחון 🕉

בתפילה לשלומם של כל חיילי צה"ל וכוחות הבטחון, ובתפילה לשובם בשלום של כל החטופים והנעדרים.